

C/2024/3437

10.6.2024

**Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Sąd Najwyższy (Polska)
w dniu 6 lutego 2024 r. – X.Y.**

(Sprawa C-96/24, Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego)

(C/2024/3437)

Język postępowania: polski

Sąd odsyłający

Sąd Najwyższy

Strony w postępowaniu głównym

Wnioskodawca: X.Y.

Pozostali uczestnicy postępowania: Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego, Prokuratura Krajowa

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej w związku z art. 47 ust. 1 i 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że:
 - krajowy Sąd Najwyższy w szczególnym postępowaniu zainicjowanym przez zainteresowaną stronę wnioskiem o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego – wyznaczonego do składu rozpoznającego sprawę o zezwolenie na pociągnięcie sędziego Sądu Najwyższego do odpowiedzialności karnej – wymogów niezawisłości i bezstronności, ma obowiązek zbadania z urzędu, czy wyznaczony w drodze losowania spośród całego składu Sądu Najwyższego skład orzekający (w sprawie o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej), jest sądem „ustanowionym uprzednio ustawą”, w sytuacji gdy prawo krajowe wymaga zbadania jedynie atrybutów sędziowskich w postaci niezawisłości i bezstronności;
 - jeżeli wniosek o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności został oparty na zarzucie, że taki sędzia został powołany na to stanowisko w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej, to w składzie orzekającym złożonym z 5 sędziów losowanych spośród całego składu Sądu Najwyższego, nie mogą uczestniczyć sędziowie Sądu Najwyższego, którzy zostali powołani w takiej samej wadliwej procedurze nominacyjnej, gdyż taki skład Sądu Najwyższego nie może zostać uznany za sąd niezawisły i bezstronny ustanowiony uprzednio na podstawie ustawy;
 - jeśli w sprawie o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wyznaczonego do składu (rozpoznającego sprawę o zezwolenie na pociągnięcie sędziego Sądu Najwyższego do odpowiedzialności karnej) wymogów niezawisłości i bezstronności, zostało wykazane przez stronę, że ze względu na udział tego sędziego Sądu Najwyższego w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej na to stanowisko wyznaczony skład sądu nie spełnia wymogów sądu niezawisłego i bezstronnego, ustanowionego uprzednio na mocy ustawy, to do rozstrzygnięcia wniosku – o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności – zbędne jest już nakazane w prawie krajowym badanie postępowania tego sędziego po powołaniu na stanowisko sędziego oraz charakteru sprawy (o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Najwyższego), a w konsekwencji nie jest dopuszczalne oddalenie wniosku o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności tylko z tego powodu, że wnioskodawca nie wykazał dowodowo, iż postępowanie tego sędziego po powołaniu podważa jego przynajmniej w postaci niezawisłości i niezależności?

W przypadku udzielenia odpowiedzi pozytywnej na tiret drugi powyższego pytania :

- 2) Czy art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej w związku z art. 47 ust. 1 i 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że sędzia-członek składu orzekającego w sprawie o zbadanie spełnienia przez sędziego (wyznaczonego do rozpoznania sprawy o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Najwyższego) wymogów niezawisłości i bezstronności może, po pierwsze, złożyć wniosek o wyłączenie od udziału w składzie orzekającym innego sędziego (sędziów) wylosowanego spośród całego składu Sądu Najwyższego, który został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej, wykluczającej uznanie sądu z jego (ich) udziałem za sąd ustanowiony na podstawie ustawy, niezawisły i bezstronny oraz po drugie, żądać, aby taki wniosek nie był rozpoznawany przez sędziego, który również został powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w takiej wadliwej procedurze nominacyjnej?
- 3) Czy w przypadku pozostawienia wniosku, o którym mowa w pytaniu 2 bez nadania mu dalszego biegu (postanowieniem sądu krajowego), sędzia który złożył taki wniosek może odmówić podejmowania czynności w sprawie o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności, czy też powinien uczestniczyć w wydaniu orzeczenia, pozostawiając w gestii strony decyzję o jego ewentualnym zaskarżeniu z powodu naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy przez sąd spełniający wymogi określone w art. 19 ust. 1 akapit 2 Traktatu Unii Europejskiej oraz art. 47 ust. 1 i 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej?
- 4) Czy na nieprawidłowość ukształtowania całego składu orzekającego – w sprawie o zbadanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności – ma wpływ, w kontekście art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu Unii Europejskiej oraz art. 47 ust. 1 i 2 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, okoliczność, że w 5-osobowym składzie tylko 2 sędziów zostało powołanych w wadliwej (o charakterze fundamentalnym) procedurze nominacyjnej na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, to znaczny czy w takim przypadku możliwe jest jednak dalsze procedowanie i wydanie orzeczenia, skoro co do większości członków wyznaczonego składu nie zachodzi problem wadliwości ich powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego?
